

Nordiskt beredskaps och säkerhetsarbete

- Med tyngdpunkt på Sverige

Minna Bodin, Nordisk samordnare MSB

Upplägg

- Introduktion
- Om MSB
- Den civila beredskapsstrukturen i Sverige
- Nordisk samverkan
- Samarbetet i vardagen

Om MSB

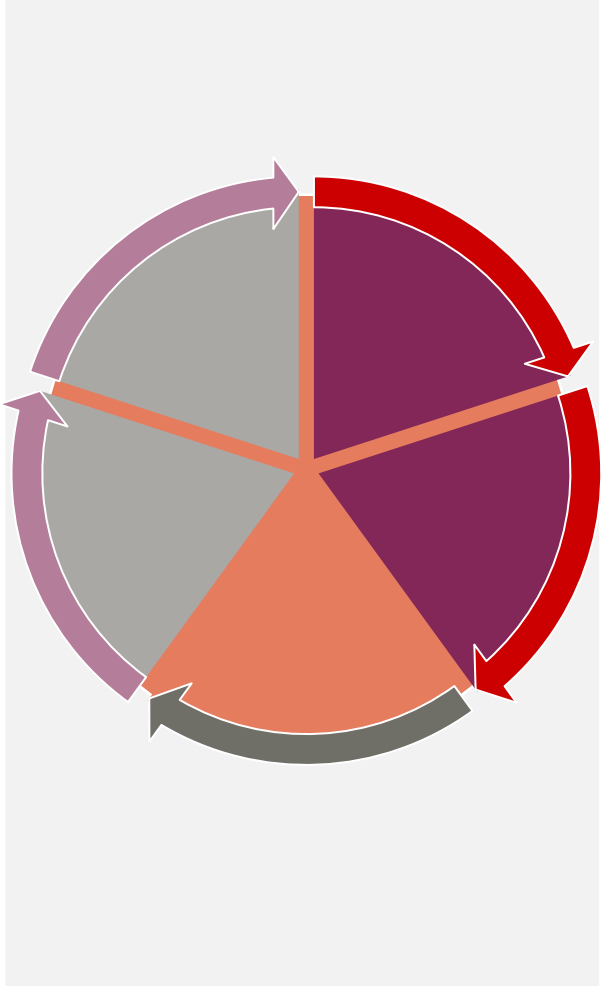

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB

MSB skyddar samhället och bygger beredskap mot olyckor, kriser och konsekvenser av krig.

- Bildades 2009 (nytt namn från 2026: Myndigheten för Civilt försvar, MCF)
- Ligger under Försvarsdepartementet
- Finns på 6 platser i Sverige
- Ca. 1300 anställda i Sverige
- Ca. 300 utsända personer över hela världen

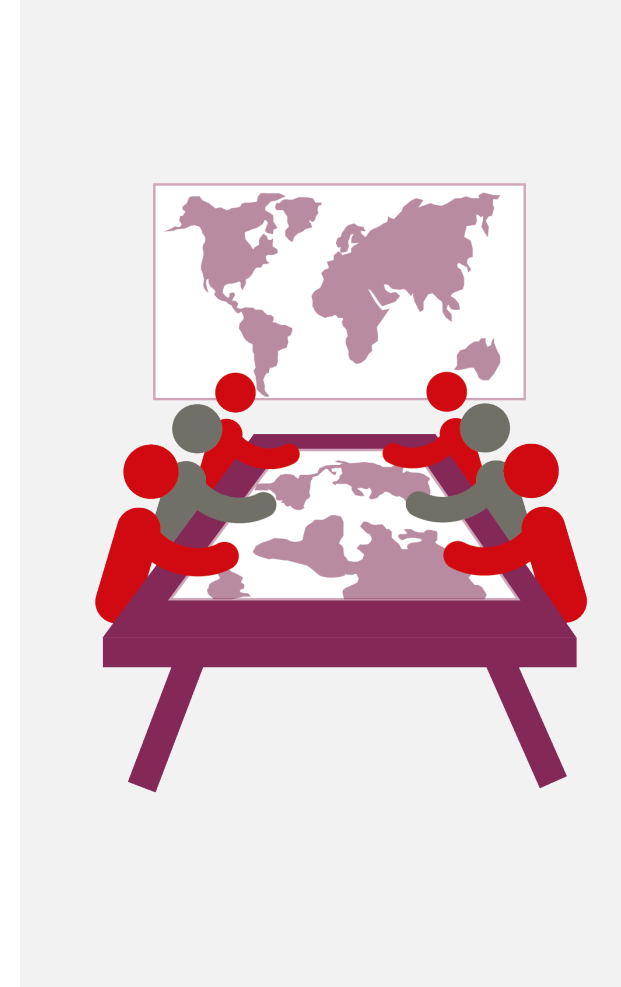
**Beredskaps-
planerar med
andra**

**Stöder
aktörer**

**Har särskilda
ansvar**

**Är operativa
vid händelser**

MSBs operativa uppdrag - tre roller

Stärker samhället vid samhällsstörningar

Stärker den nationella beredskapen

- Tillhandahåller kontinuerlig operativ ledning
- Nationell lägesrapportering

Driver aktörernas gemensamma hantering

- Säkerställer inriktning och samordning
- Säkerställer samordnad kriskommunikation
- Säkerställer effektiv användning av resurser

Genomför insatser och stärker aktörer med kompetens och materiel

- Erbjuder förstärkningsresurser
- Genomför humanitära insatser
- Katastrofriskreducering och civil konflikthantering

Vi har samma
uppdrag i
hela
hotskalan
– från olyckor
till krig

Den civila beredskapsstrukturen i Sverige

TRE VIKTIGA PRINCIPER

Ansvar

att den som har ett ansvar i normala situationer har motsvarande ansvar inför och under olyckor och kriser.

Närhet

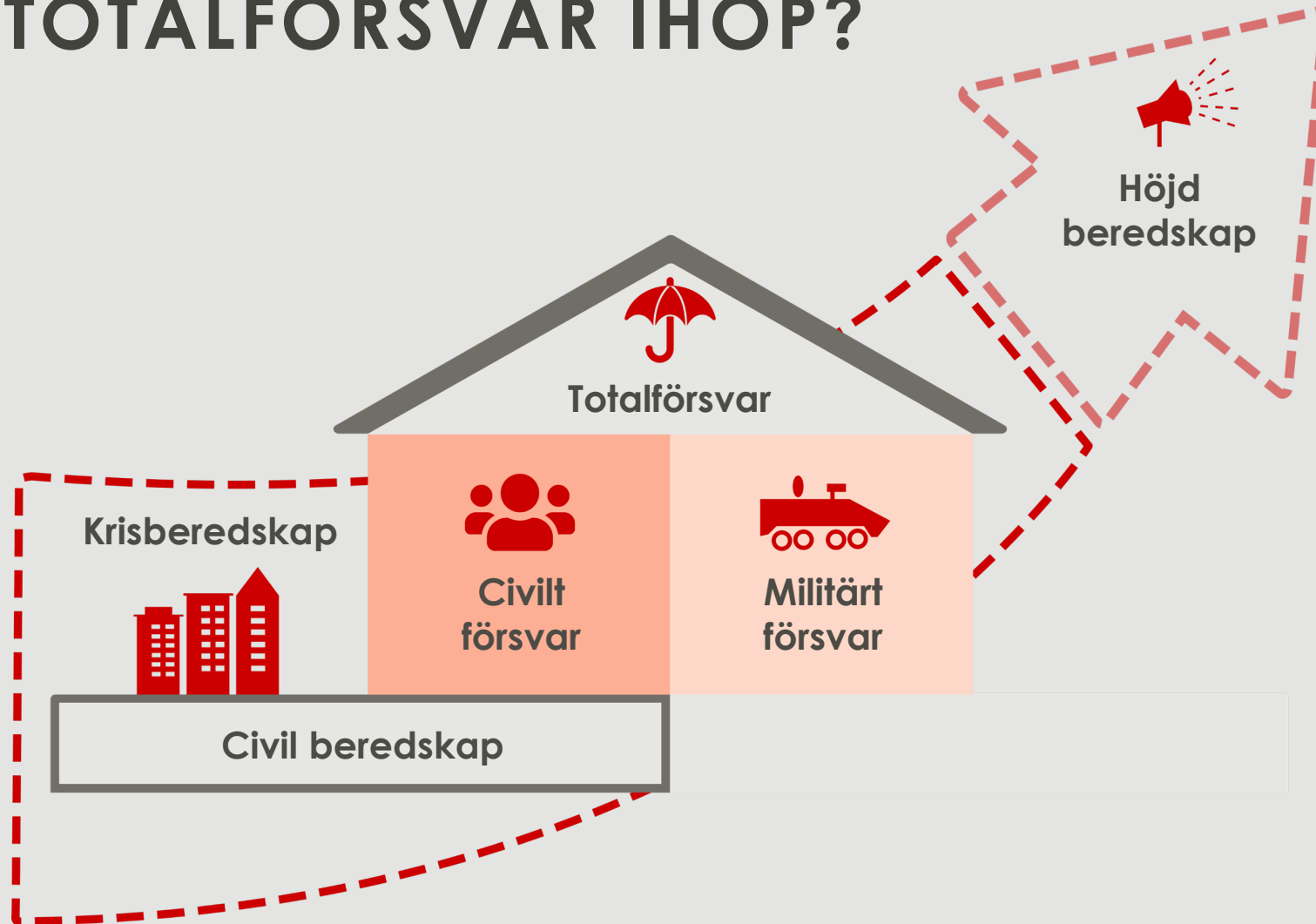
att samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga.

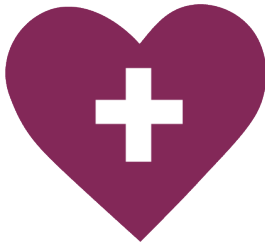
Likhet

att aktörer inte ska göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. Verksamheten under samhällsstörningar ska fungera som vid normala förhållanden, så långt det är möjligt.

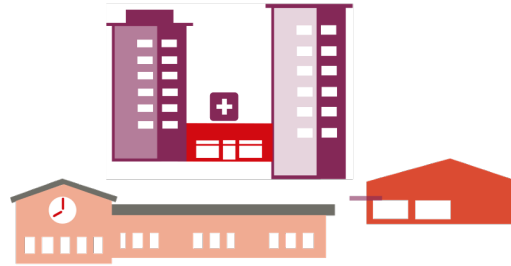
HUR HÄNGER KRISBEREDSKAP, CIVILT FÖRSVAR OCH TOTALFÖRSVAR IHOP?

VAD SKA VI SKYDDA?

Människors liv
och hälsa

Samhällets
funktionalitet

Demokrati, rättssäkerhet
och mänskliga fri- och rättigheter

Miljö och
ekonomiska värden

Nationell
suveränitet

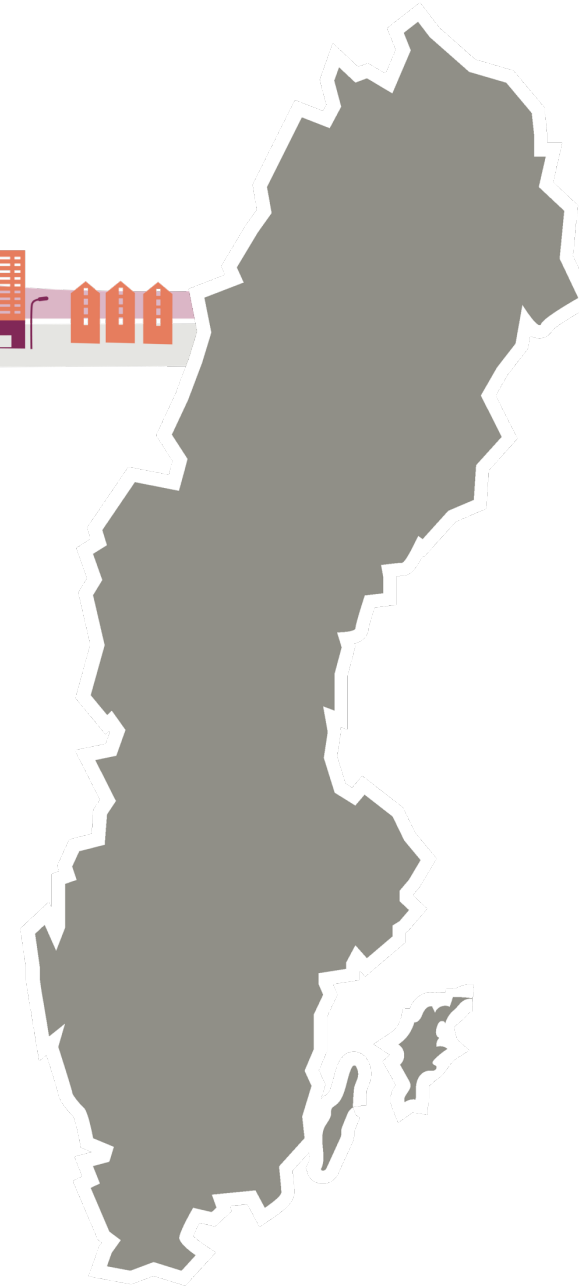
AKTÖRERNA

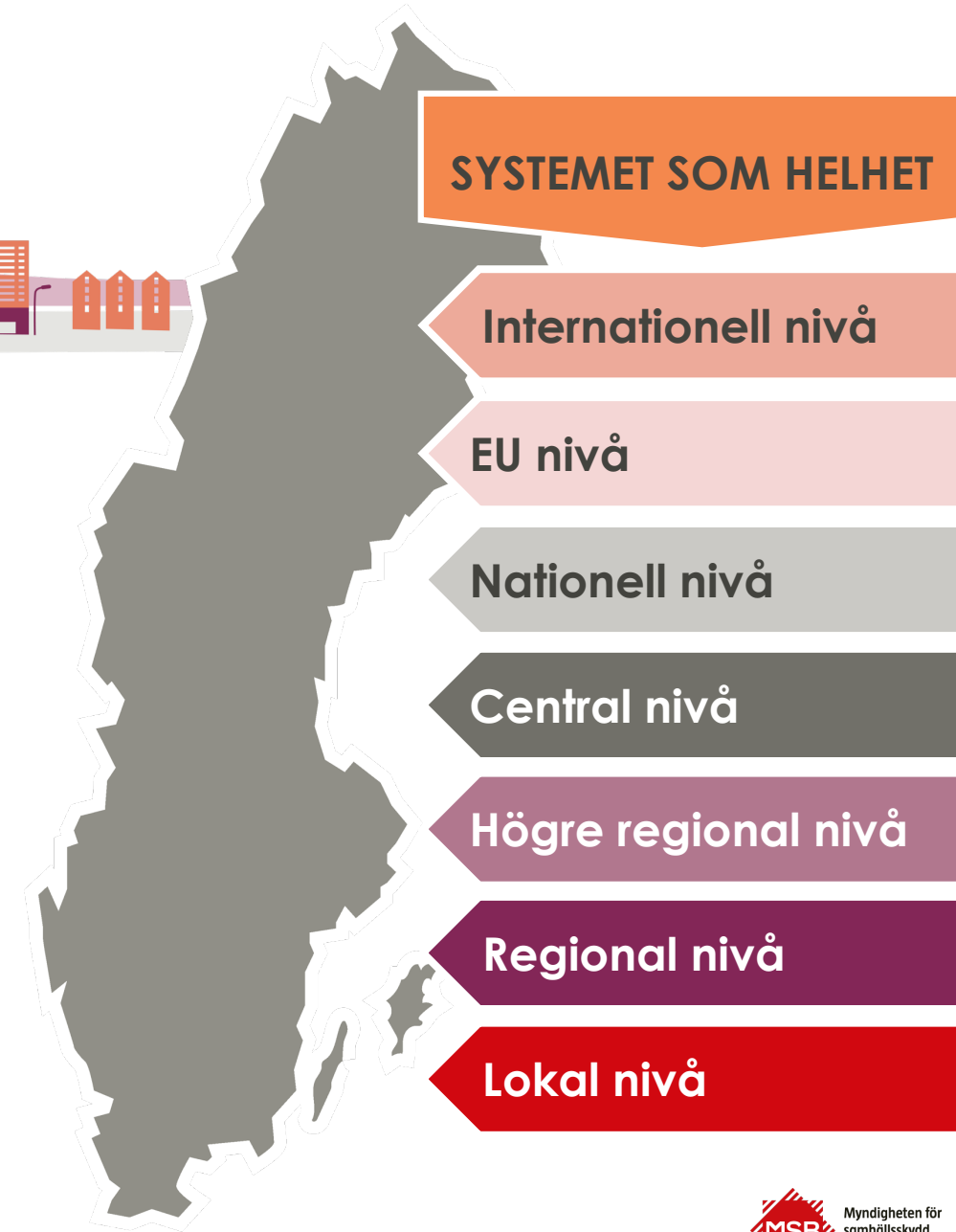
OFFENTLIGA
AKTÖRER

PRIVATA
AKTÖRER

IDEELLA
AKTÖRER

NIVÅERNA

10 BEREDSKAPSSEKTORER

Sektorsansvarig myndighet har i uppgift att leda arbetet med att samordna åtgärder, driva på och stödja arbetet inom sektorn, verka för samverkan och samordning med andra aktörer.

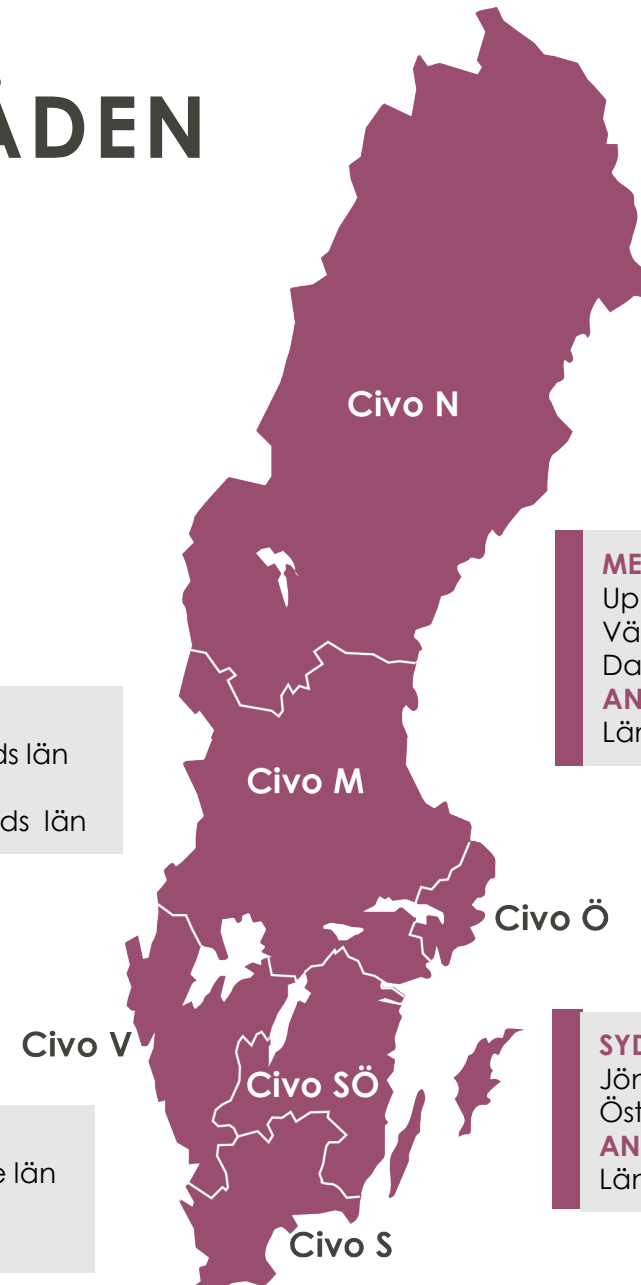
* Riksbanken ingår inte formellt i sektorn men deltar i arbetet då de är en myndighet under Riksdagen.

INDELNING I CIVILOMRÅDEN

VÄSTRA CIVILOMRÅDET
Hallands och Västra Götalands län
ANSVARIG LÄNSSTYRELSE
Länsstyrelsen i Västra Götalands län

SÖDRA CIVILOMRÅDET
Kronoberg, Blekinge och Skåne län
ANSVARIG LÄNSSTYRELSE
Länsstyrelsen i Skåne län

NORRA CIVILOMRÅDET
Västernorrlands, Jämtlands,
Västerbottens och Norrbottens län
ANSVARIG LÄNSSTYRELSE
Länsstyrelsen i Norrbottens län

MELLERSTA CIVILOMRÅDET
Uppsala, Södermanlands,
Västmanlands, Värmlands, Örebro,
Dalarnas och Gävleborgs län
ANSVARIG LÄNSSTYRELSE
Länsstyrelsen i Örebro län

ÖSTRA CIVILOMRÅDET
Stockholms och Gotlands län
ANSVARIG LÄNSSTYRELSE
Länsstyrelsen i Stockholms län

SYDÖSTRA CIVILOMRÅDET
Jönköpings, Kalmar och
Östergötlands län
ANSVARIG LÄNSSTYRELSE
Länsstyrelsen i Östergötlands län

MSB:s ROLLER I SEKTORERNA

SEKTORSANSVARIG MYNDIGHET

DELTAR I SEKTORN, BLAND ANNAT SOM ANSVARIG FÖR RAKEL

ANSVARAR FÖR SAMORDNING OCH STÖD INOM CYBERSÄKERHET

STÖDER MEDIEFÖRETAGENS BEREDSKAPSARBETE

Nordisk samverkan – flera olika forum

Både före, under och efter

Vision: Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region 2030.

- Kalmarunionen 1397 till 1521
- SE innefattade länge FI och DK omfattade Norge, Island, Grönland och Färöarna
- 1809: FI autonom del av RY
- 1813: NO underställdes SE kronan, 1905 – union bröts
- 1917: FI och 1918: IS självständiga (republik 1944)
- Föreningen Norden 1919
- Nordiska rådet (1952)
- Helsingforsavtalet 1962
- Nordiska ministerrådet 1971
- Hagadeklarationen 2009
- Nordic Defence Cooperation, Nordefco 2009
- 2024 Alla nordiska länder med i Nato

Nordisk samverkan inom civil beredskap

Hagadeklaration I (2009), II (2013) och III (2024)

Haga I – Förebygga och begränsa konsekvenser av större olyckor, naturkatastrofer och andra samhällskriser - tydligt utpekade arbetsområden

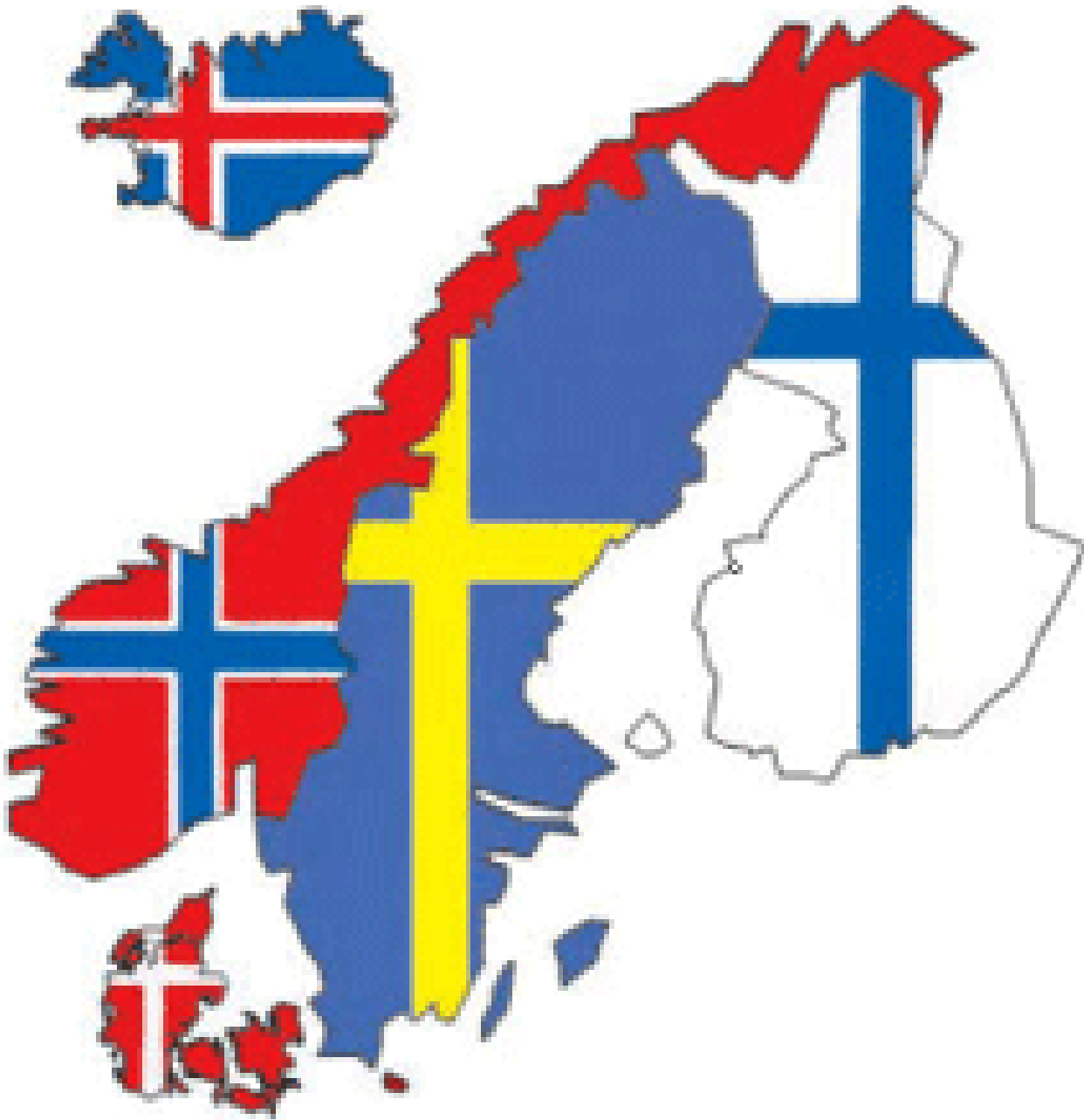
Haga II – Ett robust Norden utan gränser när det gäller förmåga att förebygga, hantera, återhämta sig och lära från olyckor och kriser – politiska 3-åriga utvecklingsmål

Haga II – Vara beredda för ett bredare spektrum av händelser – från naturolyckor och hybridhot till krig – bredare mål

Haga: Berörda i respektive land

Land	Myndighet	Departement
Danmark	Styrelsen for Samfundssikkerhed, Samsik (Danish Resilience Agency) Beredskabsstyrelsen, BRS (Danish Emergency Management Agency, DEMA)	Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab (Ministry of Resilience and Preparedness) Minister Torsten Schack Pedersen
Finland	Inrikesministeriet (Ministry of the Interior)	Inrikesministeriet (Ministry of the Interior) Minister: Mari Rantanen
Island	Nationella polismyndigheten (National Commissioner of the Icelandic Police - Department of Civil Protection and Emergency Management)	Justitiedepartementet (Ministry of Justice) Minister: Þorbjörg Sigríður Gunnlaugsdóttir
Norge	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (The Norwegian Directorate for Civil Protection), DSB	Justis- og beredskapsdepartementet (Ministry of Justice and Public Security) Minister: Astri Aas-Hansen
Sverige	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (The Swedish Civil Contingencies Agency), MSB	Försvarsdepartementet (Ministry of Defence) Minister: Carl-Oskar Bohlin

Nordred

- Räddningstjänst
- Samarbete över gränsen
- Ramavtal
- Lokala avtal

Samverkan över gränserna

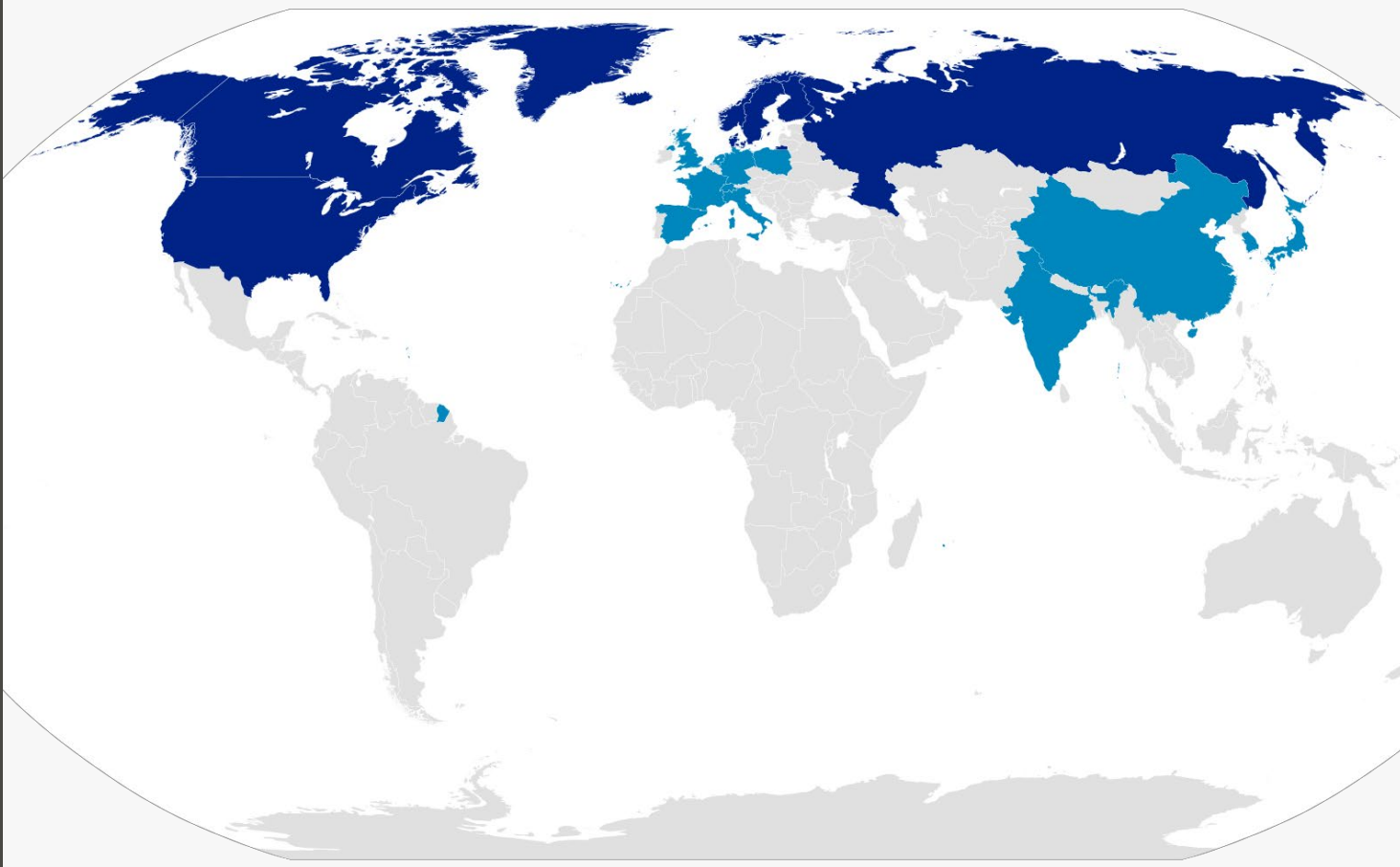
- Gränsöverskridande samverkan mellan användare av Rakel (SE), Virve (FI) och Nödnett (NO)
- Regional civil preparedness cooperation in the High North

EU

- DG ECHO
- Civil Protection Committee
- MSB POC UCPM
- rescEU

Arktiska rådet (The Arctic Council)

- Alla nordiska länder deltar
- Myndigheter deltar i arbetsgrupper under Arktiska rådet – MSB i EPPR (Emergency Prevention, Preparedness and Response)

Sveriges representation i Natos civila struktur

NAC
North Atlantic Council

Resilience Committee
Försvarsdepartementet/Sveriges delegation vid
Nato

EADRCC
**Euro-Atlantic Disaster
Response Coordination
Centre**

Nationell kontaktpunkt:
Myndigheten för samhällsskydd
och beredskap (MSB)

CPG
**Civil Protection
Group**

Myndigheten för
samhällsskydd och
beredskap

CCPG
**Civil
Communications
Planning Group**

Post- och telestyrelsen
(MSB)

EPG
**Energy planning
Group**

Energimyndigheten

TG
Transport Group

Trafikverket
(Transportstyrelsen,
Sjöfartsverket,
Luftfartsverket)

FAPG
**Food and
Agriculture
Planning Group**

Livsmedelsverket
Jordbruksverket

JHG
**Joint Health
Group**

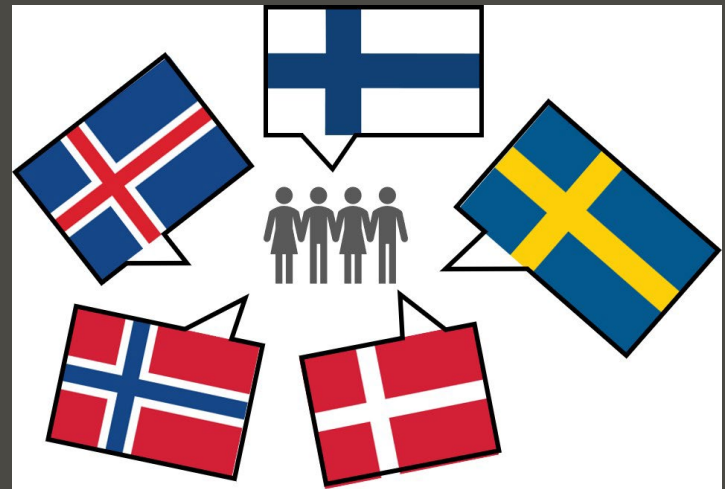
Socialstyrelsen

Östersjösamarbete

- Östersjöstaternas råd (Council of the Baltic Sea States, CBSS)
  - Årliga möten på expert- och GD-nivå
- EU:s strategi för Östersjöregionen
  - Policy Area (PA) Secure (EUSBSR) – många projekt

Samarbetet i vardagen

”Ett SMS bort”

- Nära samarbete – enkelt och informellt
- Vi känner varandra
- Utbyte av lägesbilder//samverkan gränsöverskridande händelser
- Gemensamma projekt
- Formella och informella nätverk
  - Riskanalys
  - Övning
  - Stöd UA
  - Skolorna
  - ...

Information till befolkningen – alla hushåll nov 2024

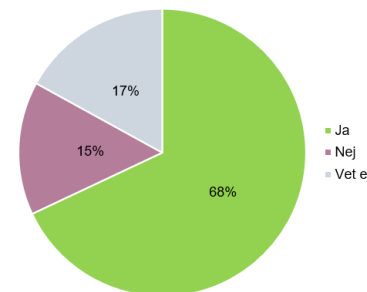

Vanligaste frågor:

- Språk
- Skyddsrum
- Husdjur
- Erbjud sig hjälpa till

Danmark: 3 dagar
Finland: 72 h
Island: 3 dagar
Norge: 1 vecka
Sverige 1 vecka

7 av 10 minns vad broschyren handlar om

- 68 procent uppger att de minns vad broschyren handlar om.
- Det är en större andel män (18 procent) som uppger att de inte minns vad broschyren handlade om, jämfört med kvinnor (12 procent).
- Personer vars högsta examen är grundskola/realskola (31 procent) uppger i högre utsträckning än övriga att de inte minns vad broschyren handlade om.

Antal svarande: 2009, Minns du vad broschyren handlade om?

Myndigheten för
samarbete
och beredskap

Avsiktsförklaringar med Finland

- Samverka för att upprätta en gemensam planering för gränsöverskridande storskalig utrymning (MSB + Inrikesministeriet)
- Inleda förberedelser för en gemensam planering för försörjningsberedskap med Finland – på sikt utvidga nordiskt (MSB och Finska Försörjningsberedskapscentralen)
- Gemensamma beredskapsövningar

Om tid finns - Räddningstjänsten

MSB:s sektoransvar

Olika beredskapsformer

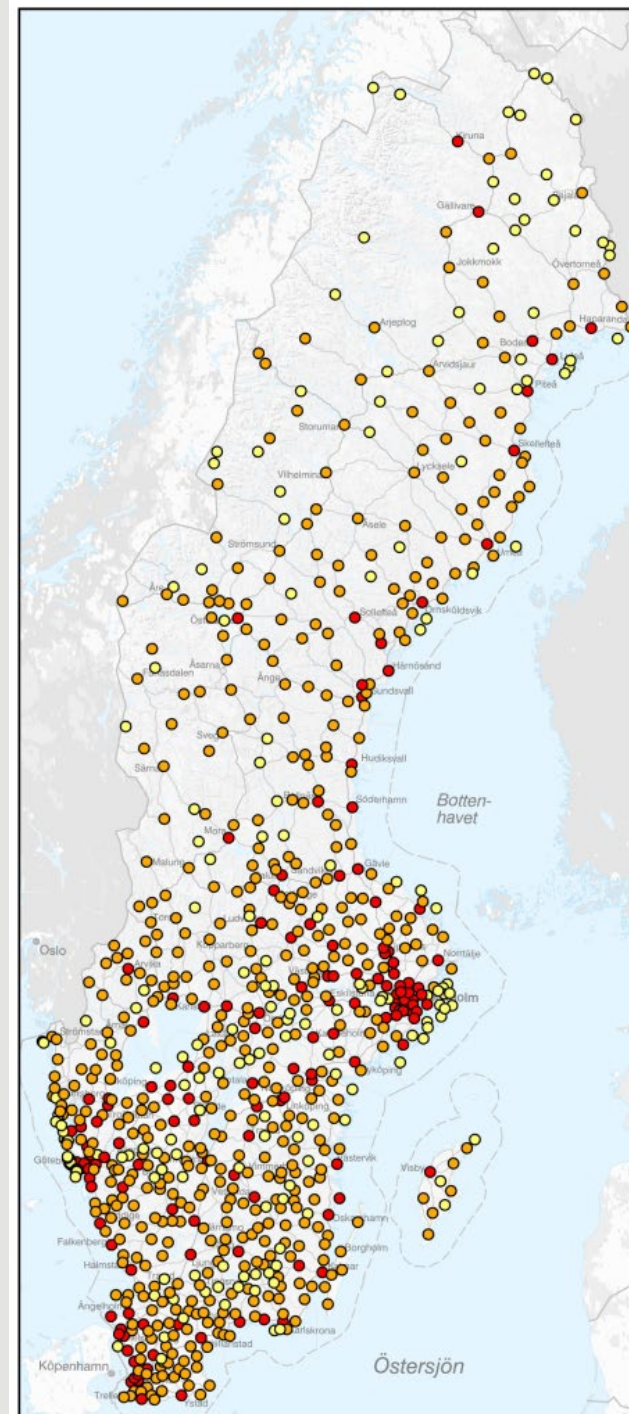
Den operativa beredskapen utgörs i första hand av brandstationer som bemannas med heltidspersonal eller räddningspersonal i beredskap (RiB), ofta kallad deltidspersonal.

Brandvårn eller räddningsvårn är också vanligt, framför allt i glesbygd. Den som är inskriven i ett värn har inte beredskap, men rycker ut när förutsättningar för det finns.

Kartbilden till höger och siffrorna nedan är inte kvalitetssäkrade men ger en bild av antalet stationer.

- Heltidsstationer: 153 st
- Deltidsstationer: 525 st
- Värn: 184 st

På nästa sida visas kartbilder med bara heltid och deltid.

Teckenförklaring

Brandstationer

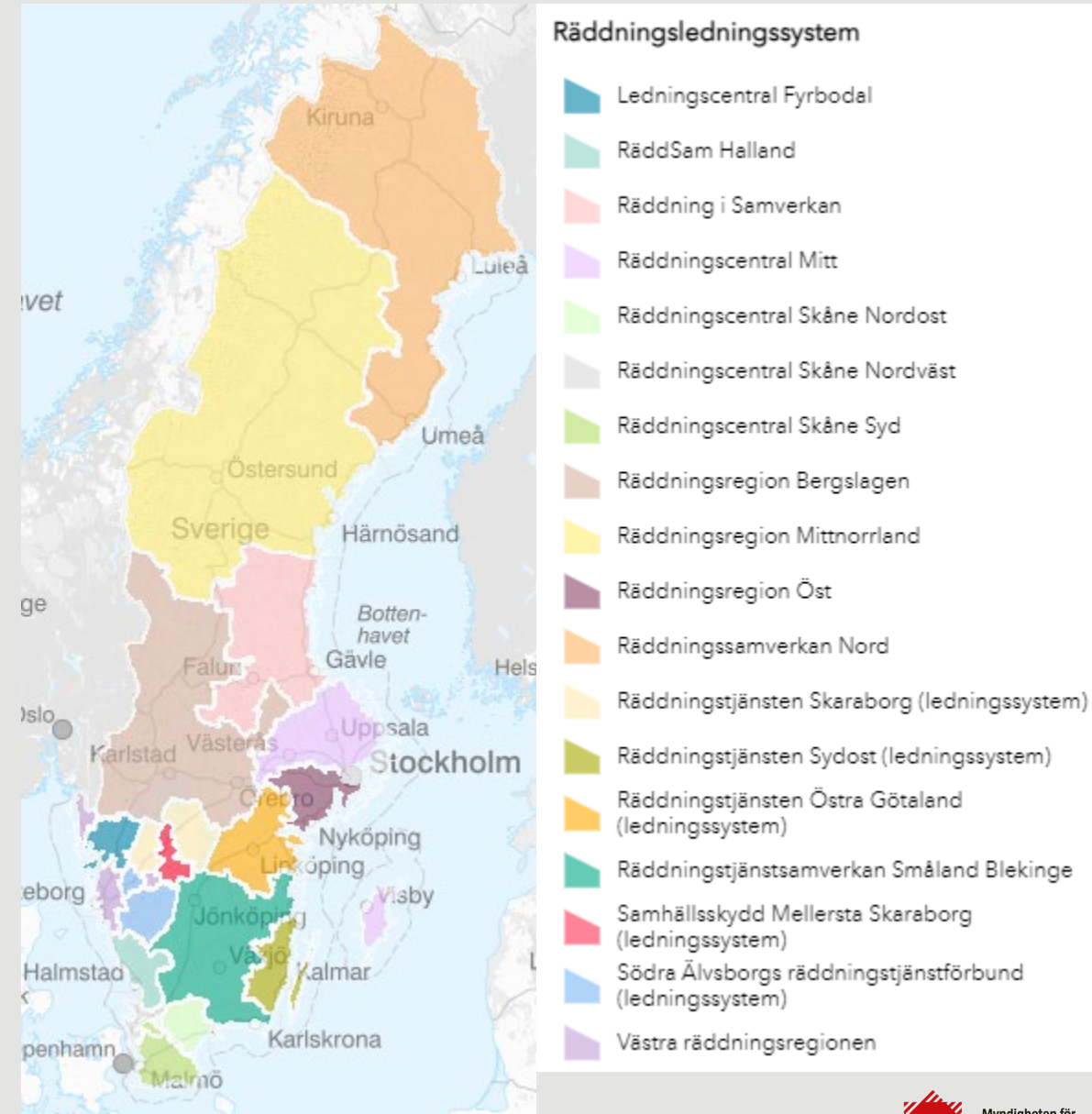
- Heltid
- Deltid (RiB)
- Kommunalt räddningsvårn

Räddningsledningssystem

Räddningstjänsterna samverkar i räddningsledningssystem enligt bilden till höger.

Samarbeten är under utveckling, gränser och antal system kan förändras framöver. MSB har en aktuell karta [här](#)

Räddningsledningssystemen kallas ibland räddningsregion, räddningssamverkan eller räddningscentral.

Räddningstjänst under höjd beredskap

Fler bränder

**Oexploderad
ammunition och minor**

**Första hjälpen,
transport av skadade**

Search and rescue

**Mental
förberedelse**

**CBRN: Indikering &
sanering**

Från 16 000 till 32 000 brandmän (avvaktar beslut av regeringen)

Tack för mig!

Minna.bodin@msb.se